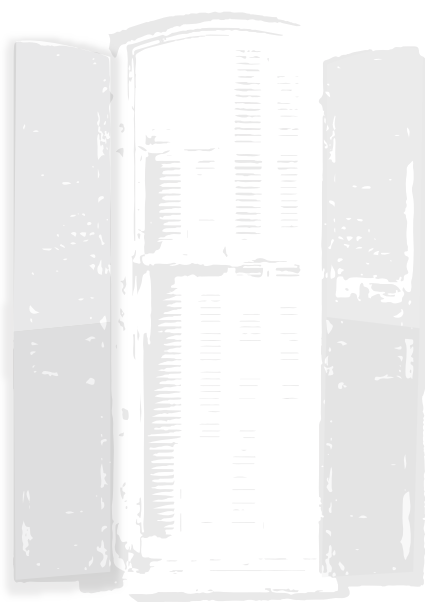

**Uwarunkowania sąsiedztwa Polski i Ukrainy
– przewyżanie trudności we wzajemnych
relacjach**

Redakcja naukowa
Teresa Astramowicz-Leyk
Yaryna Turchyn

Olsztyn–Lwów 2019

Recenzenci

Dr hab. Marcin Chełminiak, prof. UWM

Doc. dr Oleksandr Gorbacz

Projekt okładki

Agnieszka Szulc

Redaktorzy tomu

Dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Prof. dr hab. Yaryna Turchyn

Wydawca

Instytut Nauk Politycznych

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ISBN 978-83-66259-09-6

DTP

Bożena Chmielewska

Copyright by Instytut Nauk Politycznych

Olsztyn–Łwów 2019

Druk i oprawa

Zakład Poligraficzny

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydanie publikacji dofinansowane
przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Waldemar Żebrowski

Kwestia wpływu jednostek ludzkich na życie polityczne w systemach totalitarnym, autorytarnym i demokratycznym oraz jego uwarunkowania	11
---	----

Yaryna Turchyn (Ярина Турчин)

Rosyjska Federacja u szczytnym wymiarze zewnirznego polityki Europejskiego Sojuszu: czy mozliwy kompromis interesow?	25
--	----

Waldemar Tomaszewski

Polityczno-prawne konsekwencje czlonkostwa panstwa w Unii Europejskiej. Przyklad Polski i wyzwania dla Ukrainy	39
--	----

Teresa Sasińska-Klas

15 lat doswiadczen Polski w Unii Europejskiej – lekcje dla Ukrainy	51
--	----

Lesia Dorosh (Леся Дорош), Olga Ivasieczko (Ольга Івасечко)

Kljuchowi dyskusii ta perspektywy suchasnych oboronnych initsiatyw Europejskiego Sojuszu	65
--	----

Karolina Pirianowicz

Program Partnerstwa Wschodniego jako wschodni wymiar polityki Unii Europejskiej	75
---	----

Wojciech Łysek

Aktualnosc rozważan Juliusza Mieroszewskiego na temat geopolitycznego znaczenia Niemiec w Europie Środkowo-Wschodniej	85
---	----

Tomasz Bojarowicz

Polskie partie polityczne wobec przełomowych wydarzen na Ukrainie w latach 1991–2017	101
--	-----

Maryan Łopata (Мар'ян Лопата)

Wybrane zagadnienia programów wyborczych zwycięskich stronnictw politycznych w wyborach parlamentarnych na terenach Galicji Wschodniej na Ukrainie – analiza porównawcza od wyborów parlamentarnych 2007 113

Nataliia Vovk (Наталія Вовк)

Веб-спільноти як джерело отримання інформації про суспільні настрої щодо українсько-польських відносин 125

Katarzyna Mróz

Cyberprzestępczość jako współczesne wyzwanie dla bezpieczeństwa informacyjnego państw 145

Sergiy Terepyshchyy (Сергій Терепищій), Gleb Khomenko (Глеб Хоменко)

Проблема гібридності у міжкультурній ідентичності: освіта у конфліктному суспільстві 163

Ivanna Chaikowska

Analiza porównawcza sytuacji ekonomicznej w Polsce i na Ukrainie w latach 2007–2017 177

Krzysztof Żęgota

Mniejszość polska w obwodzie żytomierskim Ukrainy. Zarys analizy wyników badań terenowych 193

Liliia Kharchuk (Лілія Харчук)

Діяльність українознавчих навчально-наукових осередків у Республіці Польщі 205

Teresa Astramowicz-Leyk

Działania samorządu województwa warmińsko-mazurskiego na rzecz równego traktowania mniejszości narodowych 215

Paulina Krygielska

Charakterystyka działalności Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego 231

Content

Introduction	7
--------------------	---

Waldemar Żebrowski

Influence of the human individuals on the political life in totalitarian, authoritarian and democratic systems and its circumstances.....	11
--	----

Yaryna Turchyn (Ярина Турчин)

Russian Federation in Eastern survey of European Union's foreign policy: is it possible to achieve compromise of interests?	25
--	----

Waldemar Tomaszewski

Political and legal consequences of state membership in the European Union. Polish example and challenges for Ukraine.....	39
---	----

Teresa Sasińska-Klas

15 years of experience of Poland in EU – lessons for Ukraine	51
--	----

Lesia Dorosh (Леся Дорош), Olga Ivasieczko (Ольга Івасечко)

Key discussions and perspectives of the modern defense initiatives of the European Union.....	65
--	----

Karolina Pirianowicz

Eastern Partnership Program as the Eastern dimension of the European Union's policy	75
--	----

Wojciech Łysek

Timeliness of Juliusz Mieroszewski's considerations on the geopolitical significance of Germany in Central and Eastern Europe.....	85
---	----

Tomasz Bojarowicz

Polish political parties in the face of milestone events in Ukraine in 1991–2017.....	101
---	-----

Maryan Łopata (Мар'ян Лопата)

Selected issues of electoral programs of the winning political parties in the parliamentary elections in Eastern Galicia in Ukraine – comparative analysis since the 2007 parliamentary elections 113

Nataliia Vovk (Наталія Вовк)

The web community as a source of information about the public attitudes towards Ukrainian-Polish relations 125

Katarzyna Mróz

Cybercrime as a contemporary challenge to the information security of states 145

Sergiy Terepyshchyy (Сергій Терепищій), Gleb Khomenko (Глеб Хоменко)

Problem of hybridity in intercultural identity: education in conflict society 163

Ivanna Chaikowska

Comparative analysis of the economic situation in Poland and Ukraine in 2007–2017 177

Krzysztof Żęgota

The Polish minority in the Zhytomir region of Ukraine. An outline of results of field research 193

Liliia Kharchuk (Лілія Харчук)

Activity of the Ukrainian studies and research units in the Republic of Poland 205

Teresa Astramowicz-Leyk

Operation of self-government of the warmian-masurian voivodeship to ensure equal treatment of national minorities 215

Paulina Krygielska

Characteristics of the activity of the Commission for National and Ethnic Minorities of the Warmian-Masurian Regional Assembly 231

Wstęp

Stosunki polsko-ukraińskie sięgają stuleci, a ich burzliwy przebieg do dzisiaj frapuje wielu badaczy, zarówno historyków, jak i politologów oraz socjologów. Dzieje sąsiedztwa polsko-ukraińskiego są ważnym elementem współczesnego dyskursu europejskiego i światowego, w którym to Rosja, pozostająca od 2014 roku w konflikcie zbrojnym z Ukrainą, próbuje zawłaszczyć jej historię. Ukraina natomiast za swoje proeuropejskie dążenia płaci cenę, jakiej żadne z państw europejskich dotąd nie płaciło – cenę życia swoich obywateli.

W dążeniach Ukrainy do integracji z Europą ważną rolę może odegrać Polska, która jako pierwsze państwo uznała niepodległość Ukrainy proklamowaną przez Radę Najwyższą Ukraińskiej SSR 24 sierpnia 1991 roku w przyjętej wówczas Deklaracji Niepodległości.

W niniejszej pracy zbiorowej prezentowane są rezultaty eksploracji naukowych polskich i ukraińskich badaczy. Co jest niezwykle istotne, współautorami monografii są także młodzi pracownicy naukowci i doktoranci, którzy spotkali się 23–24 maja 2019 roku podczas V Naukowego Forum Polsko-Ukraińskiego, które odbyło się w Olsztynie z inicjatywy Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Instytutu Nauk Humanistyczno-Społecznych Uniwersytetu Narodowego „Lwowska Politechnika” i pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego dr. Gustawa Marka Brzezina, JM Rektora UWM w Olsztynie prof. dr. hab. Ryszarda Góreckiego, Ambasadora Ukrainy w Polsce Andrija Deszczyci oraz Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

Można z całym przekonaniem stwierdzić, że współpraca, której przykładem jest organizowane od pięciu lat wydarzenie naukowe, przyczynia się do przezwyciężania trudności we wzajemnych relacjach, a organizatorzy cyklicznego Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego są przekonani, że w dalszej perspektywie ma ono szansę być ważnym głosem w tworzeniu fundamentów współczesnych relacji polsko-ukraińskich.

Prezentowaną monografię rozpoczyna tekst **Waldemara Żebrowskiego** zatytułowany *Kwestia wpływu jednostek ludzkich na życie polityczne w systemach totalitarnym, autorytarnym i demokratycznym oraz jego*

uwarunkowania, będący teoretycznymi rozważaniami autora na temat roli jednostki w systemach politycznych.

Yaryna Turchyn (Ярина Турчин) w rozdziale pod tytułem *Російська Федерація у східному вимірі зовнішньої політики Європейського Союзу: чи можливий компроміс інтересів?* (tłum. *Federacja Rosyjska we wschodnim wymiarze polityki zagranicznej Unii Europejskiej: czy możliwy kompromis interesów?*) prezentuje refleksje, czy Unia Europejska może mieć wspólne interesy z Rosją.

Waldemar Tomaszewski w *Polityczno-prawnych konsekwencjach członkostwa państwa w Unii Europejskiej. Przykład Polski i wyzwania dla Ukrainy* zawarł refleksje o konsekwencjach członkostwa państwa w Unii Europejskiej na przykładzie Polski i przedstawił wyzwania stojące przed Ukrainą jako państwem aspirującym do UE. Z kolei **Teresa Sasińska-Klas** przygotowała analizę wyników badań własnych pt. *15 lat doświadczeń Polski w Unii Europejskiej – lekcje dla Ukrainy*.

Lesia Dorosh (Леся Дорош) i **Olga Ivasieczko** (Ольга Івасечко) w rozdziale zatytułowanym *Ключові дискусії та перспективи сучасних оборонних ініціатив Європейського Союзу* (tłum. *Kluczowe dyskusje i perspektywy obecnych inicjatyw obronnych Unii Europejskiej*) prezentują aktualne inicjatywy obronne Unii Europejskiej.

Karolina Pirianowicz przedstawiła *Program Partnerstwa Wschodniego jako wschodni wymiar polityki Unii Europejskiej*, a **Wojciech Łysek** nakreślił *Aktualność rozważań Juliusza Mieroszewskiego na temat geopolitycznego znaczenia Niemiec w Europie Środkowo-Wschodniej*.

Kolejne dwa teksty są związane z systemami partyjnymi na Ukrainie i w Polsce. Ich autorami są: **Tomasz Bojarowicz**, *Polskie partie polityczne wobec przełomowych wydarzeń na Ukrainie w latach 1991–2017* i **Maryan Łopata** (Мар'ян Лопата), *Wybrane zagadnienia programów wyborczych zwyciężskich stronnictw politycznych w wyborach parlamentarnych na terenach Galicji Wschodniej na Ukrainie – analiza porównawcza od wyborów parlamentarnych 2007*.

Następne rozdziały dotyczą rozważań nad społecznościami internetowymi – **Nataliia Vovk** (Наталія Вовк), *Веб-спільноти як джерело отримання інформації про суспільні настрої щодо українсько-польських відносин* (tłum. *Społeczności internetowe jako źródło informacji o nastrojach społecznych dotyczących relacji ukraińsko-polskich*) i cyberprzestępczością – **Katarzyna Mróz**, *Cyberprzestępczość jako współczesne wyzwanie dla bezpieczeństwa informacyjnego państw*.

Ważny problem badawczy przedstawili **Sergiy Terepyshchyy** (Сергій Терепищій) i **Gleb Khomenko** (Глеб Хоменко) w tekście pod tytułem *Проблема гібридності у міжкультурній ідентичності: освіта у конфліктному суспільстві* (tłum. *Problem hybrydyczności w tożsamości międzykulturowej: edukacja w społeczeństwie konfliktowym*). **Ivanna Chaiikovska** przedstawiła wyniki badań komparatystycznych w tekście: *Analiza porównawcza sytuacji ekonomicznej w Polsce i na Ukrainie w latach 2007–2017*.

Krzysztof Żęgota dokonał syntezy wyników badań własnych – *Mniejszość polska w obwodzie żytomierskim Ukrainy. Zarys analizy wyników badań terenowych*. **Liliia Kharchuk** (Лілія Харчук) zaprezentowała ośrodki nauczania języka ukraińskiego w Polsce – *Діяльність українознавчих навчально-наукових осередків у Республіці Польщі* (tłum. *Działalność ukrainistycznych edukacyjno-naukowych ośrodków w Rzeczypospolitej Polskiej*).

Teresa Astramowicz-Leyk w artykule *Działania samorządu województwa warmińsko-mazurskiego na rzecz równego traktowania mniejszości narodowych* omówiła działanie samorządu województwa warmińsko-mazurskiego na rzecz równego traktowania mniejszości narodowych i przedstawiła ocenę tych działań przez liderów mniejszości zawartą w przeprowadzonych badaniach. Z kolei **Paulina Krygielska** nakreśliła *Charakterystykę działalności Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego*.

Teresa Astramowicz-Leyk
Ярина Турчин